

L'emigrazione come eterna risorsa della slavistica italiana.

Wolf Giusti scrive a Václav Černý

a cura di Alessandro Catalano

[eSamizdat (I), p. 215]

L'archivio del critico letterario Václav Černý (1905–1987), conservato a Praga nel Památník národního písemnictví, contiene diversi materiali riguardanti l'Italia, tra i quali non mancano testi interessanti che modificano profondamente la percezione della sua conoscenza del mondo italiano¹. Di recente è stata pubblicata la progettata introduzione alla traduzione in ceco della *Storia della letteratura italiana* di De Sanctis² ed è stato avviato il progetto che dovrebbe portare alla pubblicazione dell'ampia antologia *Italská renaissance*, progettata da Černý alla fine degli anni Cinquanta³. All'interno dei documenti conservati nell'archivio del critico ceco notevole è lo spazio occupato dalla corrispondenza, che contiene anche qualche lettera e cartolina di slavisti italiani (tra gli altri E. Lo Gatto e A.M. Ripellino). Particolarmente curiosa è una lettera del 1933 di Wolf Giusti, che più che il riflesso di una lunga amicizia (Černý del resto non nomina mai Giusti nelle sue dettagliate memorie)⁴, sembra essere dovuta a un momento di difficoltà esistenziale (basterà del resto osservare quanto poco ricca sia la bibliografia di Giusti negli anni Trenta). Le parole di Giusti, oltre ad aggiungere particolari interessanti alla sua biografia, confermano anche che la precarietà esistenziale dei giovani slavisti italiani ha radici profonde nel tempo.

Řím, 3.VI.33

Milý a vážený pane doktore,

S veškerou pravděpodobností jedu v srpnu do Švýcarska a byl bych samozřejmě rád, kdybych se mohl s vámi setkat. Anebo budete v srpnu v Československu?

Ale mám už teď prosbu k Vám: poněvadž nevím, z různých důvodů, jak dlouho budu zůstat ve zdejším úřadě (kde jsem už 4 roky), chtěl bych se informovat všeobecně o možnosti zaměstnání v Ženevě anebo ve Švýcarsku. Samozřejmě by mně stačilo skromné zaměstnání ze kterého bych se mohl osobně živit. Myslíte, že by to bylo úplně vyloučeno, anebo myslíte, že by se takové zaměstnání našlo ve Vašim ústavě anebo v jiném ústavě (časopisu, knihovně)? Mám doktorát v romanistice a jsem teď docentem slovanských literatur v římské universitě. Německy znám stejně dobře jako italsky.

Vše nespíchá: mohl bych určitě čekat až do září anebo října. Chtěl bych jenom vědět jest-li myslíte, že by byly pro mě ve Švýcarsku nějaké možnosti zaměstnání, anebo jest-li takové možnosti tam vůbec nejsou.

Vy jistě rozumíte, milý pane doktore, že bych se na Vás neobrátil bez důvodů: proto Vás laskavě prosím na rychlou, třebaš dosud všeobecnou, odpověď, abych se mohl podle odpovědi trochu řídit.

Vím, že Vám takové hledání může dát práce: na každý případ děkuji Vám předem a jsem Váš oddaný přítel

Giusti.

Roma.

Lungotevere Altoviti 1.

¹ Si veda a questo proposito A. Catalano, "La letteratura italiana nell'archivio di Václav Černý", *Europa Orientalis*, 1998 (XVII), 2, pp. 319–332.

² A. Catalano, "Václav Černý, italská literatura a Francesco De Sanctis", *Svět literatury*, 1999, 18, pp. 89–104 [il testo di V. Černý, "Francesco De Sanctis", è alle pp. 92–104].

³ Si veda la ricostruzione di tutta la vicenda in A. Catalano, "K nevydané antologii Italská renaissance Václava Černého", *Souvislosti*, 2002 (XIII), 3/4, pp. 135–140.

⁴ V. Černý, *Paměti I (1921–1938)*, a cura di H. Pospíšilová – N. Obrtelová, Brno 1994.